

ลักษณะอาการของโรค

โรคนี้เป็นได้ตั้งแต่ระยะกล้า แตกกอ จนถึงออกรวง อาการเริ่มแรกจะมีลักษณะซ้ำที่ขอบใบของใบล่าง ต่อมาประมาณ 7-10 วัน จุดซ้ำนี้จะขยายกลายเป็นทางสีเหลืองยาวตามใบข้าว ใบที่เป็นโรคจะแห้งเร็ว และสีเขียวจะจางลงเป็นสีเทาๆ อาการในระยะปักดำ จะแสดงหลังปักดำแล้วหนึ่งเดือนถึงเดือนครึ่ง ใบที่เป็นโรคขอบใบมีรอยขีดซ้ำ ต่อมาจะเปลี่ยนเป็นสีเหลือง ที่แผลมีหยดน้ำสีเหลืองหรือสีครีม คล้ายยางสนกลมๆ ขนาดเล็กเท่าหัวเข็มหมุด

ต่อมาจะกลายเป็นสีน้ำตาลและหลุดไปตามลม น้ำหรือฝน ทำให้โรคสามารถระบาดต่อไปได้ แผลจะขยายไปตามความยาวของใบ บางครั้งขยายเข้าไปข้างในตามความกว้างของใบ ขอบแผลมีลักษณะเป็นขอบหยัก แผลนี้เมื่อนานไปจะเปลี่ยนเป็นสีเทา ใบที่เป็นโรคขอบใบจะแห้งและม้วนตามความยาว ในบางกรณีที่มีเชื้อมีปริมาณสูงเข้าทำลายทำให้ท่อน้ำท่ออาหารอุดตัน ต้นข้าวทั้งต้นจะเหี่ยวเฉาและตายโดยรวดเร็ว เรียกอาการของโรคนี้ว่า **ครีเสก**

อาการของโรคที่เรียกว่า **ครีเสก**

สำนักวิจัยและพัฒนาข้าว กรมการข้าว
50 ถ.พหลโยธิน ลาดยาว จตุจักร กทม. 10900
โทรศัพท์/โทรสาร 02 5797559
www.ricethailand.go.th

โรคขอบใบแห้ง และการป้องกันกำจัด

สาเหตุเกิดจาก: เชื้อแบคทีเรีย *Xanthomonas oryzae* pv. *oryzae* (ex Ishiyama) Swings et al. ชื่อเดิม *X. campestris* pv. *oryzae* (Ishiyama Dye) พบมาก ในนาข้าวและนาชลประทาน เขตภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้

สำนักวิจัยและพัฒนาข้าว กรมการข้าว

การแพร่ระบาด
ในระยะข้าวแตกกอ

การแพร่ระบาด

แพร่ระบาดไปกับน้ำในสภาพแวดล้อมที่มีความชื้นสูง
ในสภาพที่มีฝนตก ลมพัดแรง จะช่วยให้โรคแพร่ระบาด
อย่างกว้างขวางรวดเร็ว

การป้องกันกำจัด

- 1 ใช้พันธุ์ข้าวที่ต้านทาน เช่น ในภาคกลางใช้พันธุ์ สุพรรณบุรี 60 สุพรรณบุรี 90 สุพรรณบุรี 1 สุพรรณบุรี 2 และ กข 23
- 2 ไม่ควรใส่ปุ๋ยไนโตรเจนมากในดินที่อุดมสมบูรณ์อยู่แล้ว
- 3 ไม่ควรระบายน้ำจากแปลงที่เป็นโรคไปสู่แปลงอื่น
- 4 ควรเฝ้าระวังการเกิดโรคถ้าปลูกข้าวพันธุ์อ่อนแอต่อโรคนี้ เช่น พันธุ์ขาวดอกมะลิ 105 กข 6 เหนียวสันป่าตอง พิษณุโลก 2 และใช้สารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น คอปเปอร์ ไฮดรอกไซด์ หรือ ไอโซโปรโพรไอเลน หรือ ออราลินิค แอซิด หรือ ไตรเบซิคคอปเปอร์ซัลเฟต เมื่อเริ่มพบอาการของโรคบนใบข้าว

